

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-324/14

**Partner Apelski Dariusz
proti
Zarząd Oczyszczania Miasta**

(návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajowa Izba Odwoławcza)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Verejné zákazky — Smernica 2004/18/ES — Technická a/alebo odborná spôsobilosť hospodárskych subjektov — Článok 48 ods. 3 — Možnosť spoľahnúť sa na využitie spôsobilosti iných subjektov — Podmienky a spôsoby — Povaha vzťahov medzi uchádzačom a inými subjektmi — Zmena ponuky — Vyhlásenie elektronickej aukcie za neplatnú a jej zopakovanie — Smernica 2014/24/EÚ“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 7. apríla 2016

1. *Aproximácia právnych predpisov — Postupy zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby — Smernica 2004/18 — Uzavretie zmlúv — Kvalitatívne kritériá výberu — Technická a odborná spôsobilosť — Možnosť spoľahnúť sa na využitie spôsobilosti iných subjektov — Hranice — Právo obstarávateľa vyžadovať od uchádzača minimálnu úroveň spôsobilosti — Podmienky*

(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18, článok 44 ods. 2, článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3)

2. *Aproximácia právnych predpisov — Postupy zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby — Smernica 2004/18 — Uzavretie zmlúv — Kvalitatívne kritériá výberu — Technická a odborná spôsobilosť — Možnosť spoľahnúť sa na využitie spôsobilosti iných subjektov — Uvedenie presných pravidiel využitia tejto možnosti v oznámení o vyhlásení zadávacieho konania alebo v špecifikáciách — Prípustnosť — Podmienky*

(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18, článok 48 ods. 2 a 3)

3. *Aproximácia právnych predpisov — Postupy zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby — Smernica 2004/18 — Uzavretie zmlúv — Zásada rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi a zásada transparentnosti — Rozsah — Vyhovenie žiadosti uchádzača o podstatnú zmenu jeho ponuky verejným obstarávateľom po otvorení ponúk — Nepripustnosť*

(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18, článok 2)

4. *Aproximácia právnych predpisov — Postupy zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby — Smernica 2004/18 — Uzavretie zmlúv — Zásada rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi a zásada transparentnosti —*

Rozsah — Uchádzač, ktorý napriek prípustnosti jeho ponuky nebol v rámci zadávania verejnej zákazky formou elektronickej aukcie pozvaný na uvedenú aukciu — Neprípustnosť — Povinnosť verejného obstarávateľa vyhlásiť aukciu za neplatnú a zopakovať ju

(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18, článok 2 a článok 54 ods. 4)

5. *Aproximácia právnych predpisov — Postupy zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby — Smernica 2004/18 — Časová pôsobnosť — Rozhodnutie verejného obstarávateľa o výbere druhu konania, ktoré sa uplatní na zadanie verejnej zákazky, prijaté pred uplynutím lehoty na prebratie uvedenej smernice — Neuplatniteľnosť smernice — Výklad ustanovení smernice 2004/18 so zreteľom na ustanovenia smernice 2014/24 — Podmienky*

(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18, článok 48 ods. 3, a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24, odôvodnenie 2, článok 63 ods. 1)

1. Článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 smernice 2004/18 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby v spojení s článkom 44 ods. 2 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že priznávajú každému hospodárskemu subjektu právo spoliehať sa pri určitej zákazke na využitie spôsobilostí iných subjektov bez ohľadu na právnu povahu vzťahov, ktoré s nimi má, pokiaľ sa verejnému obstarávateľovi preukáže, že záujemca alebo uchádzač skutočne bude mať k dispozícii zdroje uvedených subjektov, ktoré sú potrebné na vykonanie tejto zákazky.

Ustanovenia smernice 2004/18 však nebránia tomu, aby sa za výnimočných okolností obmedzil výkon práva zakotveného v týchto ustanoveniach. Nemožno totiž vylúčiť, že existujú práce vyznačujúce sa osobitosťami, ktoré vyžadujú určitú spôsobilosť, ktorú nemožno získať spojením menších spôsobilostí viacerých subjektov. V takom prípade môže verejný obstarávateľ dôvodne vyžadovať, aby bola minimálna úroveň dotknutej spôsobilosti dosiahnutá jediným hospodárskym subjektom alebo prípadne využitím obmedzeného počtu hospodárskych subjektov, v súlade s článkom 44 ods. 2 druhým pododsekom smernice 2004/18, pokiaľ táto požiadavka súvisí s predmetom dotknutej zákazky a je vo vzťahu k nemu proporcionálna. Rovnako nemožno vylúčiť, že za osobitných okolností nemožno vzhľadom na povahu a ciele určitej zákazky spôsobilosti, ktoré má tretí subjekt a ktoré sú potrebné na vykonanie určitej zákazky, postúpiť uchádzačovi. Z tohto dôvodu sa uchádzač za takýchto okolností môže spoliehať na uvedené spôsobilosti len vtedy, ak sa tento tretí subjekt priamo a osobne zúčastňuje na vykonaní predmetnej zákazky.

(pozri body 39 – 41, 49, bod 1 výroku)

2. Článok 48 ods. 2 a 3 smernice 2004/18 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby sa má vykladať v tom zmysle, že vzhľadom na predmet určitej zákazky a jej účely verejný obstarávateľ za osobitných okolností môže na účely riadneho vykonania tejto zákazky v oznámení o vyhlásení zadávacieho konania alebo v špecifikáciách výslovne uviesť presné pravidlá, na základe ktorých sa hospodársky subjekt môže spoľahnúť na využitie spôsobilostí iných subjektov za predpokladu, že tieto pravidlá súvisia s predmetom a účelom uvedenej zákazky a sú im primerané.

Hoci platí, že uchádzač si môže vybrať jednak povahu právnych vzťahov, ktoré zamýšľa nadviazať s inými subjektmi, na ktorých spôsobilosti sa na účely vykonania tejto zákazky spolieha, a jednak spôsob preukázania existencie takýchto vzťahov, výkon práva spoliehania sa na využitie spôsobilostí týchto iných subjektov môže byť za osobitných okolností obmedzený vzhľadom na predmet dotknutej

zákazky a jej účely. Ak sa však v tejto súvislosti verejný obstarávateľ rozhodne túto možnosť využiť, je jeho povinnosťou zabezpečiť, aby ním stanovené pravidlá súviseli s predmetom a účelom uvedenej zákazky a boli im primerané.

(pozri body 52, 54, 56, 58, bod 2 výroku)

3. Zásada rovnosti zaobchádzania a zásada zákazu diskriminácie hospodárskych subjektov, uvedené v článku 2 smernice 2004/18 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby verejný obstarávateľ po otvorení obálok s ponukami, ktoré boli predložené v rámci postupu zadávania verejnej zákazky, vyhovel žiadosti hospodárskeho subjektu, ktorý predložil ponuku na celú predmetnú zákazku, aby sa jeho ponuka zohľadnila len pri zadaní niektorých častí tejto zákazky.

Zásada rovnosti zaobchádzania, zásada zákazu diskriminácie a povinnosť transparentnosti totiž bránia akémukoľvek vyjednávaniu medzi verejným obstarávateľom a uchádzačom v rámci postupu zadávania verejnej zákazky, z čoho vyplýva, že ponuka sa po svojom predložení v zásade nemôže meniť ani z podnetu verejného obstarávateľa, ani uchádzača. Hoci v tejto súvislosti článok 2 smernice 2004/18 nebráni tomu, aby sa údaje týkajúce sa ponuky mohli v jednotlivých bodoch opraviť alebo doplniť, najmä preto, že si zjavne vyžadujú jednoduché vysvetlenie, alebo aby sa odstránili zjavné materiálne chyby, prináleží verejnemu obstarávateľovi predovšetkým zabezpečiť, aby žiadosť o objasnenie ponuky nevedla k tomu, že dotknutý uchádzač predloží dokumenty, ktoré by sa v skutočnosti mohli chápať ako nová ponuka. Tak je to v prípade oznámenia, v ktorom hospodársky subjekt po otvorení ponúk oznamuje verejnemu obstarávateľovi poradie prednosti jednotlivých častí dotknutej zákazky, podľa ktorého sa jeho ponuka má posudzovať.

(pozri body 62 – 64, 68, 70, bod 3 výroku)

4. Zásada rovnosti zaobchádzania a zásada zákazu diskriminácie hospodárskych subjektov, uvedené v článku 2 smernice 2004/18 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby, sa majú vykladať v tom zmysle, že vyžadujú vyhlásenie elektronickej aukcie za neplatnú a zopakovanie tejto aukcie, na ktorú nebol pozvaný hospodársky subjekt, ktorý predložil prijateľnú ponuku, a to aj v prípade, že nemožno určiť, či by účasť vylúčeného subjektu zmenila výsledok aukcie.

V prípade, keď uchádzač predloží prijateľnú ponuku a splní kritériá uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, totiž prináleží verejnemu obstarávateľovi podľa článku 54 ods. 4 smernice 2004/18, aby prípadne zabezpečil výkon práva tohto uchádzača zúčastniť sa elektronickej aukcie. V dôsledku toho, ak tento uchádzač nie je vyzvaný na účasť v uvedenej aukcii, zásada rovnosti zaobchádzania a zásada zákazu diskriminácie ukladajú verejnemu obstarávateľovi povinnosť vyhlásiť takúto aukciu za neplatnú a zopakovať ju. Takýto záver platí bez ohľadu na otázku, či by účasť vylúčeného subjektu zmenila výsledok predmetnej aukcie, pretože výkon práva uchádzača na účasť v elektronickej aukcii nemôže závisieť od odporúčaného výsledku aukcie a nemožno ho automaticky vylúčiť s ohľadom na hypotetické úvahy verejného obstarávateľa.

(pozri body 76 – 79, 81, bod 4 výroku)

5. V oblasti zadávania verejných zákaziek je uplatniteľnou smernicou v zásade tá smernica, ktorá platila v okamihu, keď si verejný obstarávateľ vybral druh konania, ktoré použije, a definitívne sa rozhodol, či zadaniu verejnej zákazky musí predchádzať výberové konanie. Naopak neuplatnia sa ustanovenia smernice, ktorých lehota na prebratie uplynula po tomto okamihu.

Pokiaľ ide v tejto súvislosti o postup zadávania verejnej zákazky uverejnený pred prijatím smernice 2014/24, nemožno ustanovenia článku 48 ods. 3 smernice 2004/18 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby

vykladať s prihliadnutím na ustanovenia článku 63 ods. 1 smernice 2014/24. Hoci platí, ako sa uvádza najmä v odôvodnení 2 smernice, že cieľom smernice 2014/24 je spresniť základné pojmy a koncepcie, aby sa zaistila právna istota a aby sa do pravidiel začlenili určité aspekty príslušnej ustálenej judikatúry Súdneho dvora, nič to nemení na skutočnosti, že článok 63 tejto smernice prináša podstatné zmeny v práve hospodárskeho subjektu spoľahnúť sa na kapacity iných subjektov pri uchádzaní sa o verejnú zákazku. Článok 63 ods. 1 smernice 2014/24 teda nie je pokračovaním článku 48 ods. 3 smernice 2004/18 a ani neobjasňuje jeho rozsah, ale zavádza nové podmienky, ktoré neboli v predchádzajúcom právnom režime stanovené. Za týchto podmienok uvedené ustanovenie smernice 2014/24 nemôže byť použité ako kritérium výkladu článku 48 ods. 3 smernice 2004/18, pretože nejde o odstránenie výkladových pochybností týkajúcich sa obsahu posledného uvedeného ustanovenia.

(pozri body 83, 90 – 92, 94, bod 5 výroku)